

Do, estas situacioj, en kiuj la cerbo zorgas, ke ĝi strikte diferencigu inter la du lingvoj. Ĉu ekzistas filtro? La volontuloj (studentogrupo ekskluzive hispanlingva, kaj alia studentogrupo denaske hispana / katalunlingva) devis, kiel eble plej rapide, diferencigi inter hispanaj vortoj unuflanke kaj katalanaj aŭ tute ne ekzistantaj "pseŭdovortoj" aliflanke.

Ambaŭ grupoj preskaŭ samrapide kapablis elfiltri la hispanajn vortojn. Tute alia rezulto estis, kiam oni mezuris la "lateran preteco-potencialon" (LRP). Per elektra encefalogramo (EEG) la preteco por ago jam estas videbla antaŭ ol la ago mem – do la motora butonpremado – efektiviĝis. Nun la unulingvuloj estis pli rapide pretaj ol la dulingvuloj, premi la butonon tuj je apero de hispana vorto.

Poste oni analizis la "agokombinitan potencialon" (EKP) laŭ certa N400-efiko (kiu dependas de la semantika deveno de la vorto). Oni trovis, ke la ignorendaj katalunaj kaj pseŭdovortoj – sendepende de sia ofteco – tute ne kaŭzis reagon ĉe la dulingvuloj. La sciencistoj konkludis el tio, ke la dulingvuloj jam en tre frua aŭdstadio simple "forigas" tian "malbonsonan" vorton – sen fari iun ajn antaŭan "semantikan analizon". Ŝajnas, ke dulingvuloj tre frue eliminis "malĝuste sonantajn vortojn", sen ekzameni ilin laŭ signifo.

(Legita en *Nature*, Vol. 415 de 2002-02-28) – sa

Kio estas 1 litro e? ? e75ml 2Le

Plej ofte malantaŭ, iafoje antaŭ, tre malofte sub la indiko de volumo aŭ maso de enpakitaj varoj etcirkligas minuskla "e". Ĝi certigas la aĉetinton, ke la nomita pleniga kvanto konformas al la enhava kvanto. Nur bagatela parto (maksimume 15 el 1000 gramoj) rajtas malkonformi kun la indikita plenigkvanto. Validas la plenigvaloro je 20 gradoj laŭ Celsio.

Ĉu sekreta skribo? Al kio rilatas tiu ĉi minuskla e? Nu, ĝi rilatas al la direktivo n-ro 75/105/EWG de la Eŭropa Komisiono de la jaro 1974. Tiam la tiamaj membroŝtatoj de la iama Eŭropa Ekonomia Komunumo (EEK), la hodiaŭa Eŭropa Unio (EU), decidis ke en pakumo de varo ofertita por vendo fakte enestu tio, kio estas ekstere indikita.

La eta e antaŭ aŭ post, super aŭ sub iu ajn mezur-indiko do estas EEK-signo – e(ŭropo) – kaj per diven-kontroloj kaj laŭleĝa apliko zorgas (en Germanujo) la Landaj Ministerioj pri mezurado kaj normigado. La punmono por pekuloj tamen estas hontige modesta. (2001-03-02)

CONSERVAZIONE:
no dopo ogni utilizzo e conservare
l'astuccio all'asciutto.

375 g e

500g e

2x375g = 750g e

Legantoleteroj

Pri "praknalo" en legantoletero (SR 4/2003, p.224)

"... La laika demando pri la neperceptebla fardo de la materio ricevis neatenditan konfirmon en lastatempa scienca aldonajo de la ĵurnalo "Nova Roterdama Ĵurnalo/Komercgazeto" (NRC-Handelsblad):

Ĉe alta temperaturo la energio de iu materio tiel kreskas, ke restas nur radiado, kiu malvarmiĝante refariĝas materio. (Ĉu laŭ kvantum-teorio lumo ne estas materi-baza?) Ĉu ankaŭ vi legis prie?

Mi proponas provizore – ĉar niaj scioj kresketadas kaj ni ankoraŭ ne scias, ĉu rilatas la nigraj truoj nek pri la rilato inter materio nek pri naturfortoj, t.e. energio – postulati kvar **agregajn statojn** (NPIV sub "agregi")¹: solida – flua – gasa – radia.²

Tio supozigas, ke la densega materio de nigra truo pravigus rangigi la nigrajn truojn "**maldekstre**" de la solida fazo. Sed kion opinias niaj veraj sciencistoj? ... " R.M., Nederlando*

¹ (Etimologio: greko estas kunigita bestaro (eksploatata): temas pri la grado de denseco, kompakteco de la materio.)

² La nomado de fenomenoj en Biblia Genezo ebligis ordigi, komenci pensi "science".

Pri "sindonema / sidonema" (SR 4/2003, p. 176, linio +4)

"... Foje homoj, kiuj ne havas laboron multe enspezan aŭ mult-enspezan ("kun multa enspezo"), malesperas kaj mortigas sin mem.

Jes, "sin mem", sed la afero mem estis "**simortiga**", ĉar ĝi instigis al la mortigo **de si mem** kaj la radikoj estas "**si**" kaj "**mortiga**".

Kelkaj uzas en tiu ĉi kazo (cetere "tiuĉikaze") memmortigo/a, kio estas same bone formita kaj **evitas la akuzativan -n en kunmetaĵo**. Kaj same kiel "memdone", kiel mortinta amiko finis letere siajn lingvajn rekomendojn al mi.

Li ankaŭ povus skribi "sidone", ĉar li donis **iom de si mem**. Nun ankaŭ mi, ja kontraŭvole, do "sidone" aŭ "memdone", eĉ sidoneme, reagis al tiaj oftaj misaj tradiciaĵoj, ĉar mi ŝatus lerni, regi, legi kaj transdoni unuecan lingvon kaj lingvaĵon ... " H.G.R., Germanujo*

* nomo kaj adreso konata al SR-redakcio